

Analize de sânge pentru investigarea ficatului

ZIUA
MONDIALĂ
A FICATULUI

Ce sunt analizele pentru ficat?

Analizele pentru investigarea ficatului sunt analize de sânge care evaluează cum funcționează ficatul. Pot arăta semne de inflamație, de blocaj al evacuării bilei, de tulburări în producerea de molecule utilizate în funcționarea normală a organismului. Acestea fac parte din analizele medicale de rutină.

Ce presupun:

Prelevarea de sânge se efectuează printr-o înțepătură într-un vas de sânge superficial de la nivelul brațului și extragerea a 10-40 ml de sânge pentru analiză. Se poate simți o durere ușoară sau usturime la locul înțepăturii. Evaluarea sângelui și obținerea rezultatelor durează de regulă de la câteva ore până la câteva zile. În situații speciale (de urgență) unele rezultate pot fi obținute în câteva minute.

Este important **să nu mâncăm 8-10 ore înaintea** efectuării analizelor de sânge.

Principalele analize asociate ficatului, explicate

Transaminazele - AST (TGO) și ALT (TGP)

Ce sunt:

Sunt două enzime care se găsesc în multe celule din ficat. Atunci când există o inflamație în ficat acestea cresc, în special ALT. AST este o enzimă care poate fi întâlnită și în alte țesuturi (musculare) și poate fi crescută și în alte afecțiuni. Valorile scăzute nu sunt importante.

Interpretare:

Valorile crescute arată inflamație – hepatită. Nu pot preciza tipul de inflamație a ficatului, dar oferă un prim indiciu.

GGT - Gamma Glutamyl transpeptidaza

Ce este: O enzimă influențată de fluxul de bilă din ficat, medicamente și alcool, afecțiuni metabolice

Interpretare: **GGT poate fi crescut** în:

- afecțiuni ale ductelor biliare, de regulă împreună cu Fosfataza Alcalină sau cu Bilirubina directă;
- consum cronic de băuturi alcoolice, cauze toxice medicamentoase
- în afectare metabolic asociată cu steatoză

Valorile scăzute nu sunt importante

Fosfataza alcalină

Este o enzimă prezentă în **ficat, căi biliare și oase**. Crește atunci când este afectată curgerea bilei sau cauze toxice, sau în modificările osoase (creștere)

Interpretare: Poate fi **crescută** în:

- Afecțiuni biliare, împreună cu GGT și uneori cu bilirubina directă
- Perioadele de creștere la copii sau în afecțiuni osoase

Bilirubina

Este un pigment care este realizat din distrugerea celulelor roșii de către splină. Ficatul procesează bilirubina indirectă în bilirubină directă și o elimină în acizii biliari (bilă).

Bilirubina directă poate fi crescută în blocajul căilor biliare, hepatită, ciroză hepatică

Bilirubina indirectă poate fi crescută în creșterea distrugerii celulelor din sânge (hemoliză), afecțiuni genetice de prelucrare (ex. *Sindrom Gilbert*), hepatită cronică (dar mai puțin ca BD)

Colesterolul

Este o substanță lipidică produsă în principal de ficat din grăsimea preluată din alimentație prin digestie și care se găsește în celule, contribuie la producerea hormonilor, la vitamina D, producerea bilei, menține structura pereților celulelor. Circulă în sânge în diferite tipuri de "pachete" (lipoproteine) cu densități mai mici sau mai mari în colesterol:

- **LDL Colesterol și VLDL:** lipoproteine cu densitate scăzută (sau foarte scăzută) – colesterolul "rău"; contribuie la formarea de plăci de aterom pe vasele de sânge. Este bine să fie **sub 100mg/dl** (sau sub 70 sau 50, în funcție de prezența factorilor de risc)

- **HDL Colesterol:** lipoproteine cu densitate crescută – colesterol "bun", colectează excesul de colesterol și îl transportă înapoi către ficat. Este bine să fie **peste 50mg/dl**

Trigliceride

Sunt grăsimi produse de ficat din alimentele absorbite în intestin, atât din grăsimile alimentare, cât și din carbohidrați. Duc la ateroscleroză, steatoză hepatică și pot duce la pancreatită acută (la valori foarte crescute). Reprezintă depozitul circulant de energie.

Este bine să fie menținute **sub 150mg/dl**.

Proteinele și Albumina

Proteinele care circulă în sânge și ajută la transportul nutrienților, lichidelor, medicamentelor sunt produse de ficat. Capacitatea de a produce proteine arată **funcționarea ficatului**. **Valorile sunt scăzute** în boli hepatice cronice avansate, nutriție deficitară, inflamație, boală cronică de rinichi

Analizele de coagulare: INR, Timpul de Protrombină

Aceste analize arată capacitatea de coagulare a sângelui și sunt influențate de ficat sau de afecțiunile hepatice

INR: Este un calcul standardizat al **timpului de protrombină**. Timpul de protrombină măsoară în câte secunde se formează un coagul și este între 11 și 13 secunde. Este prelungit (INR crescut) atunci când ficatul nu mai produce factori de coagulare (ciroză hepatică), defecte genetice, deficit de vitamina K, tratamente anticoagulante.

Interval de realizare

Analizele este bine să le efectuăm **o dată pe an**, în special după vârsta de 30 de ani.

